

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษาวิจัย

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง “ความพร้อมในการดำรงชีวิตภายนอกเรือนจำของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดนนทบุรีก่อนได้รับการปลดปล่อย” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการ 2 ส่วน คือ

- การค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Study) โดยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี วิทยานิพนธ์ เอกสาร ตำราวิชาการ รวมทั้งงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติและความคาดหวัง

- การเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ต่อไป

ในบทนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิจัย โดยอาศัยระเบียบวิธีการวิจัย (Research Methodology) ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ ผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดนนทบุรี ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมตามนโยบายเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัว คิดเป็น 100% จำนวน 150 คน ณ วันเข้าเก็บข้อมูลวันที่ 15 ธันวาคม 2549 ซึ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างสามารถแบ่งตามการเตรียมความพร้อมก่อนได้รับการปลดปล่อย ดังนี้

1. ช่างยนต์ ปวช.	จำนวน	20	คน
2. ช่างไฟฟ้า ปวช.	จำนวน	20	คน
3. คอมพิวเตอร์หลักสูตรระยะสั้น	จำนวน	10	คน
4. พาณิชยศิลป์	จำนวน	10	คน
5. ช่างตัดผม	จำนวน	30	คน
6. วิชาชีพแกะสลักลอยแก้ว	จำนวน	20	คน
7. ช่างไม้	จำนวน	25	คน
8. การศึกษา ประถมศึกษา	จำนวน	15	คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำความรู้ที่ได้การทบทวนเอกสารและงานวิจัยเหล่านั้นมาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยครอบคลุมถึงเนื้อหาที่ต้องการจะศึกษาแล้วนำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป โดยมีวิธีการดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม

- เครื่องมือที่ใช้จะสร้างจากทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการศึกษา โดยทำการศึกษาจากตำรา เอกสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย
- กำหนดเนื้อหาของสาระของแบบสอบถาม เพื่อให้ครอบคลุมถึงเนื้อหาที่จะทำการศึกษาโดยให้ผู้ตอบ สามารถตอบข้อเท็จจริงให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้มากที่สุด

2. สาระสำคัญของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยทางภูมิหลังของผู้ต้องขัง
- ส่วนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยทางด้านการเตรียมความพร้อมจากเรือนจำ ได้แก่ ด้านการปรับตัวในสังคม ด้านการฝึกวิชาชีพ ด้านการศึกษา และด้านการพัฒนาจิตใจ
- ส่วนที่ 3 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับการวัดความสามารถในการประกอบอาชีพของผู้ต้องขังโดยสร้างคำถามเกี่ยวกับความรู้สึกของผู้ต้องขังและความสามารถต่อการทำงานหาเลี้ยงชีพในสังคมภายนอกเรือนจำ
- ส่วนที่ 4 เป็นคำถามวัดความพร้อมด้านทัศนคติต่อสังคมภายนอก เมื่อพ้นโทษ
- ส่วนที่ 5 เป็นคำถามวัดความมั่นใจที่จะดำรงชีวิตภายนอกเรือนจำ
- ส่วนที่ 6 เป็นคำถามวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคที่ผู้ต้องขังคาดว่าจะพบในการดำรงชีวิตภายนอก เมื่อพ้นโทษ

การทดสอบความเชื่อถือของเครื่องมือ

1. การหาความเชื่อมั่น (Validity)

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยนำไปให้กรรมการกรรมการสารนิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา ความเหมาะสมของคำถาม ร่วมกันวิเคราะห์ วิจรณ์และแก้ไขคำถาม เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

หลังจากที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้ศึกษานำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

2. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำเรียบร้อยแล้วไปทำการทดลอง (Pre-test) ใช้กับผู้ต้องขังเรือนจำกลางคลองเปรม ซึ่งมีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรเป้าหมายที่ต้องการศึกษามากที่สุด จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น ครอนบาช (Coefficient or Cronbach's Alpha Coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.75 จากนั้นนำผลการทดสอบมาปรับปรุงแก้ไข พร้อมทั้งเสนอกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งจนเป็นที่พอใจและเชื่อมั่นได้ว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมานั้น มีความครอบคลุมและอยู่ในเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้ศึกษาอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตลอดจนรายละเอียดของแบบสอบถาม ก่อนที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม
2. ผู้ศึกษาสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ จนครบทุกปัจจัย จากนั้นผู้วิจัยจึงทำการตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถาม
3. เมื่อผู้ศึกษาเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ต้องขังจนครบตามจำนวน ผู้ศึกษาจะนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาสรุปและวิเคราะห์ ตามแนวทางของการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การประมวลผลข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาจากการเก็บสอบถาม มาจัดหมวดหมู่ ตามประเภทของการวัดตัวแปรเพื่อเตรียมการวิเคราะห์ จากนั้นจะนำข้อมูลดังกล่าวมาประมวลผลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS แล้วนำผลที่ได้มาแปลผล ซึ่งจะนำเสนอในรูปแบบของข้อความและตารางต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทั้งหมดมาวิเคราะห์ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

1. แบบของมาตรวัด Likert Scale ตามวิธีของ Likert โดยมีระดับการวัด 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด
2. การให้คะแนนระดับการวัด ซึ่งคำถามจะประกอบด้วยข้อความทั้งในเชิงบวก (Positive Item) และข้อความในเชิงลบ (Negative Item) และสร้างมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ดังนี้

ระดับการวัด (Likert Scale)	ประยุกต์เป็น	ค่าคะแนนเชิงบวก (Positive Item)	(ค่าคะแนนเชิงบวก) (Negative Item)
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	มากที่สุด	5	1
เห็นด้วย	มาก	4	2
ไม่แน่ใจ	ปานกลาง	3	3
ไม่เห็นด้วย	น้อย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	น้อยที่สุด	1	5

3. เกณฑ์คะแนนของค่าเฉลี่ยแบ่งออกเป็นลักษณะความคิดเห็น 3 ระดับ คือ
 - ค่าเฉลี่ย 1.00-2.50 หมายถึง ปรับตัวในระดับต่ำ
 - ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ปรับตัวในระดับปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 3.51-5.00 หมายถึง ปรับตัวในระดับสูง

สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับเปรียบเทียบและอธิบายข้อมูลทั่วไป หรือข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มประชากร

ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{คะแนนคำตอบทั้งหมด} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

$$P = \frac{\sum f x}{N} \times 100$$

P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ/จำนวนคำตอบ

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อดูการกระจายของตัวแปรที่ทำการศึกษา

$$\bar{X} = \frac{\sum f x}{N}$$

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

f แทน จำนวนความถี่ของคำตอบ

x แทน ค่าของน้ำหนักในแต่ละข้อ

N แทน จำนวนคำตอบทั้งหมด

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ใช้วิเคราะห์ความคิดเห็นร่วมกับค่าเฉลี่ยเพื่อแสดงลักษณะการกระจายของข้อมูล

$$S.D. = \frac{\sum (x - \bar{X})^2}{(N-1)}$$

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

f แทน จำนวนความถี่ของคำตอบ

X แทน ค่าของน้ำหนักในแต่ละข้อ

N แทน จำนวนคำตอบทั้งหมด

4. ค่าไคสแควร์ (Chi-square) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปร

ตาม

การนำเสนอผลการศึกษา

การนำเสนอผลการศึกษา ผู้ศึกษานำเสนอในรูปแบบสถิติพรรณนา และตารางประกอบการบรรยาย